

מסורת הש"ס

אין צהס, אײסור לאז של אצור מן החי: **אלא מױס פרוש**. צעלמא מדרבנן וקרא אסמכתא צעלמא. אלמא אין שחיטה עושה ניפול: **אכלו לזה**. האצור המדולדל: **אינו לוקא**. דמנזות פרוש צעלמא הוא: **אהדרינאו**. צכעס: **כי אמרי אנא**. דלוקא משוס ניפול ואשמייעך רצ^ט דלגא משוס נצלה מתריען ציה אלגא משוס אצור מן החי: **וכל אשר**. צשרצים כתיב: **מנצלס נפקא**. וכי יפול מנצלס: **אלא**. הכי קאמר כל אשר יפול מהס צמותס על ידי מיתה הויא נפילה מהס איצרים המדולדלים צהס: **צשרצים כתיב**. דלגא שייכא צהו שחיטה והיכי ממעטת שחיטה מהאי קרא: **אס אינו ענין כו'**. דעל כרחק צמותס מיעוטא הוא דלגופיה לא איצטריך דהא צמתיס משמעיי דנצלסם כתיב ונכתוב וכי יפול למימרא דעושים ניפול ולא צעי צמותס אלגא על כרחק למעוטי שחיטה: **דלאו צני שחיטה נינאו**. ולא איצטריך צמותס דהא אפילו שחיטתס מיתה היא: **דעין מיסה**. כעין שעת מיתה שהיו לחיס למעוטי סרן שיצט: **דעובר חי**. דיש צמינו שחיטה מהניגא שחיטה אף לאצור הויאל לטערו: **והפניא**. צתורת כהניס^ט גצי וכי ימות מן הצהמה כו': **צן ח' יוכיח אשע"פ שיש צמינו שחיטה אין שחיטה מעהרתו**. אס נולד ושחטו אלגא אצור אמו ויתר צשחיטת אמו דצרי הכל אף טריפה אשע"פ שיש צמינה שחיטה לא טעהרנה שחיטתה ומתני' קתני צן ח' אין צמינו שחיטה: **אמר רצ כהנא**. האי דקתני תנא דצרייתא יס צמינו שחיטה אגצ אמו קאמר שנית צשחיטת אמו: **מינא דאמיה לא פריך**. לא חשיבא ליה פירכא דהואיל ואין צצני ח' שחיטה אין צמינו שחיטה קרינא ציה: **ולאהי תנא**. דצרייתא דפריך מינא דאמיה וסצר יס צמינו שחיטה קרינא ציה: **טרפה דשחיטה מטהרס מנא ליה**. תיפוק ליה מצהמה טמאה דאין שחיטה מטהרתה: **ושחט צה צן ט' חי**. ויאל אחר שחיטתו ואמו קיימת. צן ח' לא קא מיצעי ליה דהא אפילו יאל לאויר העולם ושחטו תנן צמתניתין (לעיל דף עב:). אין שחיטתו מטהרתו: **אצל צמעי אמו לא שריא שחיטה**. דיליה וכ"ש לרצנן דאמרי לא שייכא ציה שחיטה כלל אפילו יאל חי לאחר שחיטה דאין שחיטה צו אלגא ציאל לאויר צחי אמו: **או דילמא אפי' לרצנן**. שריא ליה שחיטתו דקסצרי רצנן ד' סימנין אכשר ציה רחמנא צאחא שני הסימינס שישחטו או של אמו או שלו וכ"ש לרצי מאיר דאמר שחיטה שייכא ציה: **ס"ש**. דתנן צמתני' הרי שנולדה טרפה מן הצטן מנין וקס"ד דאפילו צנטרפה שעה אחת קודס ליתדה קאמר דלא היתה לה שעת הכושר לישחט ולא חל עליה

תורה אור השלם

1. וּבַל אֲשֶׁר יַפֵּל עֲלָיו מִמָּהּ בְּמִקְוֶה יִטְמָא מִקְוֵי כָּל־עַץ אוּ בְגָד אוּ עוֹר אוּ שֶׁק כָּל כְּלֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִלֶּאבָקָה בְּהֶם בְּפִים יוֹבֵא וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְטָהֵר:

ורקרא יא לב 2. וְכִי יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הוּא לִבֶּם לֹא־בִלָּה דְּבִגְע בְּגִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעֶרֶב: ורקרא יא לט

גליון הש"ס

מתני' טצא בן תשעה
חי. עיי' נדה דף מד
ע"א תוס' ד"ה אהי:
רש"י ד"ה כי אמרי אנא וכו' דלא משום נבלה צמירינן. תמוה לי אמאי ל"א כפשוטו דהאצור הוא כות שם הגזים והעצמות דלגצי נבלה הוּ חיי שיעור וכן יימ להושיטו לנן נח:

הגהות מוה"ב רנשבורב

א] גמ' ורבה אמר כמחלוקת בזה כן וכו'.
כ"צ מיי' פ"ה מהלכות מאכלות אסורות הל' יא וע"ש צמ"מ:

מוסף רש"י

מקצת בהמה מטמאה. כגון אצור ממנה, מדכתיב וכי ימות דמשמע כעין מיתה שאינה עושה חליפין, והיינו אצור, וסיפיה דקרא הנוגע צנבלתה יטמא, ומקצת בהמה אינה מטמאה. ואף על פי שהיא כמותה כגון טרפה ששחטה (לקמן טרפה).

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

אין צהס. אײסור לאז של אצור מן החי: **אלא מױס פרוש**. צעלמא מדרבנן וקרא אסמכתא צעלמא. אלמא אין שחיטה עושה ניפול: **אכלו לזה**. האצור המדולדל: **אינו לוקא**. דמנזות פרוש צעלמא הוא: **אהדרינאו**.

צכעס: **כי אמרי אנא**. דלוקא משוס ניפול ואשמייעך רצ^ט דלגא משוס נצלה מתריען ציה אלגא משוס אצור מן החי: **וכל אשר**. צשרצים כתיב: **מנצלס נפקא**. וכי יפול מנצלס: **אלא**. הכי קאמר כל אשר יפול מהס צמותס על ידי מיתה הויא נפילה מהס איצרים המדולדלים צהס: **צשרצים כתיב**. דלגא שייכא צהו שחיטה והיכי ממעטת שחיטה מהאי קרא: **אס אינו ענין כו'**. דעל כרחק צמותס מיעוטא הוא דלגופיה לא איצטריך דהא צמתיס משמעיי דנצלסם כתיב ונכתוב וכי יפול למימרא דעושים ניפול ולא צעי צמותס אלגא על כרחק למעוטי שחיטה: **דלאו צני שחיטה נינאו**. ולא איצטריך צמותס דהא אפילו שחיטתס מיתה היא: **דעין מיסה**. כעין שעת מיתה שהיו לחיס למעוטי סרן שיצט: **דעובר חי**. דיש צמינו שחיטה מהניגא שחיטה אף לאצור הויאל לטערו: **והפניא**. צתורת כהניס^ט גצי וכי ימות מן הצהמה כו': **צן ח' יוכיח אשע"פ שיש צמינו שחיטה אין שחיטה מעהרתו**. אס נולד ושחטו אלגא אצור אמו ויתר צשחיטת אמו דצרי הכל אף טריפה אשע"פ שיש צמינה שחיטה לא טעהרנה שחיטתה ומתני' קתני צן ח' אין צמינו שחיטה: **אמר רצ כהנא**. האי דקתני תנא דצרייתא יס צמינו שחיטה אגצ אמו קאמר שנית צשחיטת אמו: **מינא דאמיה לא פריך**. לא חשיבא ליה פירכא דהואיל ואין צצני ח' שחיטה אין צמינו שחיטה קרינא ציה: **ולאהי תנא**. דצרייתא דפריך מינא דאמיה וסצר יס צמינו שחיטה קרינא ציה: **טרפה דשחיטה מטהרס מנא ליה**. תיפוק ליה מצהמה טמאה דאין שחיטה מטהרתה: **ושחט צה צן ט' חי**. ויאל אחר שחיטתו ואמו קיימת. צן ח' לא קא מיצעי ליה דהא אפילו יאל לאויר העולם ושחטו תנן צמתניתין (לעיל דף עב:). אין שחיטתו מטהרתו: **אצל צמעי אמו לא שריא שחיטה**. דיליה וכ"ש לרצנן דאמרי לא שייכא ציה שחיטה כלל אפילו יאל חי לאחר שחיטה דאין שחיטה צו אלגא ציאל לאויר צחי אמו: **או דילמא אפי' לרצנן**. שריא ליה שחיטתו דקסצרי רצנן ד' סימנין אכשר ציה רחמנא צאחא שני הסימינס שישחטו או של אמו או שלו וכ"ש לרצי מאיר דאמר שחיטה שייכא ציה: **ס"ש**. דתנן צמתני' הרי שנולדה טרפה מן הצטן מנין וקס"ד דאפילו צנטרפה שעה אחת קודס ליתדה קאמר דלא היתה לה שעת הכושר לישחט ולא חל עליה

מורת שחיטה: **ואס אימא**. דשחיטה צמעי אמו שחיטה היא הרי היתה לטרפה זו שעת הכושר לשחיטה קודס שנטרפה: **צצעלת ה' רגלים**. דהאי טרפות ודאי הוה צה משונצרה וכגון שיתור זה צרגלים האחרונים דאמר צצבורות (דף מ). דצעלת ה' רגלים הרי זה מוס ואמרי' התס' לא שנו אלגא שחקר או יתר ביד אצל צרגל אפילו טרפה נמי הוי דכל יתר כנטול דמי: **במתני' קורעו**. שאין צריך שחיטה ומודי ר"מ צהו דליהרצו מכל צצהמה תאכלו דלאו חדשים איכא ולאו אירא איכא הילכך לאו צהמה הוא: **ומוציא אס דמו**. דחלצו הוא דמותר כדקתני לקמן (דף עה). מה חצו ושתי הכליות האמורין צאשס מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל אצל דמו לא גרע מדס האצרים דקי"ל צצכיתות (דף כא): **דס האצרים עובר צלא תעשה: טעון שחיטה**. דחדשים גרמי לשוייה צהמה צאנפי נפשיה ולא איתרצאי מכל צצהמה תאכלו ולרצנן חדשים ולידה גרמי דרצנן מרצו ליה להיתרא מכל צצהמה תאכלו: **וחייב צאזוס ואס צנו**. שלא ישחטנו ציוס ששחטו אמו:

פרק רביעי חולין

עד.

אין בהם אלא מצות פרוש בלבד. וקרא דצרייתא אינו אלגא אסמכתא צעלמא וא"ת וכיון דמדאורייתא שרי צאכילה אמאי נקט צצרייתא דלעיל (דף עג). לא אס טייהרה שחיטת טרפה אותה ואת האצור המדולדל צה מה שייך שס להזכיר אצור מדולדל דשרי אף צאכילה וי"ל דה"ק אצור המדולדל צה גזרו ציה רצנן איסור אכילה ולא גזרו שלא תהא שחיטה מטהרתו כמו עובר דצר שאינו גופה: **תרי במותם כתיבי**. וא"ת הא אכתי צריכי לצדדשינן צהעור והרעוצ (לקמן דף קצח): **יכול צצר** הפורש מן השרצים יהא טמא תלמוד לומר צמותס מה מיתה שאינה עושה חליפין כו' וי"ל דכעין מותס וההיא דרשה מחד צמותס נפקא אי נמי דרשה דהתס מנצלסם נפקא מה נצלה שאין עושה חליפין ונקט צמותס לפי שהיא דרשה פשוטה:

מחלוקת באבר דעובר חי. וצנן ח' דאילו צן ט' כשאר צהמה הוא לר"מ וטעון שחיטה: **ולרהאי תנא דקפריך טרפה דשחיטה מטהרתה מנא לן**.

קצת תימה דכולא חדא צרייתא היא צת"כ וידע רישא ולא ידע סיפא^ח: **נפקא ליה מדרב יהודה כו'**. וא"ת דתניא צס"פ רבי

אליעזר דמילה (שנת דף קנז). לאללה להציא צן ח' שאין שחיטתו מטהרתו ורצי יוסי ור"א צרצי שמעון ואומרים שחיטתו מטהרתו והשתא כוילהו לא מתוקס כתנא דמתני' דאפילו ת"ק דהתס משמע דאי לאו לאללה ה"א דשחיטה מטהרתו ולתנא דמתני' צן ח' כיון דאין צמינו שחיטה ידעינן ליה מצהמה טמאה דאין שחיטה מטהרתה אצל כתנא דצרייתא דהכא מיתוקמא שפיר ת"ק דהתס דכיון דיש צמינו שחיטה אגצ אמו מיקרי שפיר יש צמינו שחיטה ולא מלי' למילף מצהמה טמאה ולהכי צריך התס לאללה למימר דאין שחיטה מטהרתו ומיניו סוגיא דהתס לא אחיא כתנא קמא דצרייתא דהכא דרצא מפרש התס טעמא דרצי יוסי ורצי אליעזר דסצרי ^ט צטרפה אשע"ג דמתה היא דשחיטה מטהרתה הכא נמי לא שגא ורצנן לא דמי לטרפה אפילו מן הצטן דיש צמינו שחיטה הכא אין צמינו שחיטה ושמא תנא דמתניתין משוס קרא דלאכלה חשיב צן ח' אין צמינו שחיטה אי נמי קרא דלאכלה דדריש ת"ק התס הוי אסמכתא צעלמא דהא לאציי דמוקי התס פלוגתמייהו דפליגי מר סצר חי הוא ומר סצר מת הוא צריך לומר דאסמכתא היא דכיון דחשיב ליה כמת צלאו קרא אין שחיטתו מטהרתו: **חצו**

ר"ש

דעלת ה' רגלים וזה מוס ואמרי' התס' לא מכל צצהמה תאכלו דלאו חדשים איכא ואלא אירא איכא הילכך לאו צהמה הוא: **ומוציא אס דמו**. דחלצו הוא דמותר כדקתני לקמן (דף עה). מה חצו ושתי הכליות האמורין צאשס מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל אצל דמו לא גרע מדס האצרים דקי"ל צצכיתות (דף כא): **דס האצרים עובר צלא תעשה: טעון שחיטה**. דחדשים גרמי לשוייה צהמה צאנפי נפשיה ולא איתרצאי מכל צצהמה תאכלו ולרצנן חדשים ולידה גרמי דרצנן מרצו ליה להיתרא מכל צצהמה תאכלו: **וחייב צאזוס ואס צנו**. שלא ישחטנו ציוס ששחטו אמו:

ר"ס

עין משפט ור מצה

ג א מיי' פ"ה מהלכות מאכלות אסורות הל' ו:
ב [ש"ע י"ד סימן יד סעיף ו צהג"ה]:

נא ג ד מיי' שס הל' יג
יד סמן לאין קלו
טוש"ע י"ד סי' יג סעיף ב:

רבינו גרשום

אכלו לזה אינו לוקא. כלומר לאצור המדולדל בבהמה: כי אמרי במיתה דעושה ניפול. כלומר אלוולוקא משוס אבר מן החי: מנצלסם נפקא. כלומר לאחר מיתה מטמאין השרצים אבל בחיים אין מטמאין: מיתה עושה ניפול. כלומר דאבר המדולדל בבהמה ומתה אין כוללתו המיתה וחייב האוכלו משוס אבר מן החי: א"ל אם אינו ענין לשרצים דלאו בני שחיטה נינאו. דלא איצטריך למכתב במותם דאין לחן שחיטה אלא מיתה בלבד: גתיהו ענין לבהמה. ודרשי הכי מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול: אבל באבר דעובר מת דאין שחיטה עושה ניפול. כלומר דאין כוללתו שחיטה עמה ומטמא משוס נבלה: כי שחיטה אגב אמו. כלומר ששוחטין אמו והוא מותר אבל הוא אינו בכלל שחיטה: ותנא דידן מינא דאימיה לא פריך. (ותנא דידן מינא דאימיה וכו') (2) לפי שאין במינו שחיטה אבל בהוא עצמו אין במינו שחיטה: ולהאי תנא דפריך טרפה דשחיטה מטהרתה (ומי"ל). כלומר ולהאי תנא דפריך אע"ג דיש במינו שחיטה שחיטתה מטהרתה ועשויי תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה (שהיא) [ולפריך] דאמרינן כדאמרי' בפתני' תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה (שהיא) [ולפריך] דאמרי' בכך שמנא אע"ג דיש במינה שחיטה אין שחיטתה מטהרתה וצטרי טרפה דשחיטתה מטהרתה מנא ליה: או דלמא אפי' לרצנן ארבעה סימנין. כלומר אפי' לרצנן דאמרי לא בעי שחיטה (אבל) ואי שחית סימנין דאימיה ודאי לא בעי שחיטה אבל אי שחית סימנין [וידיהן] מותר בשחיטתו: א"ל רבא שנוצרה טרפה מן הבטן. כלומר ודאי כן הוא אי נולד טרפה מן הבטן מצינו לה שעת הכושר קודם לכן כענין הוה דאי בעי שוחטו בבטן אמו אלא תני שנוצרה טרפה מן הבטן כבעל חמש רגלים דהתם אפי' שוחטו במעי אמו אין לו שעת הכושר שמטעה שנוצר היה בעל מוס כבעל חמש רגלים ויתר כנטול דמי ואם נטלה ירך וחלל שלה (טרפה) [נבלה]:

^א) נראה דלי' דמתה שפיר לוקא וכו'.
^ב) אולי צ"ל דאף דמתני דלאו יש שחיטה מ"מ צהא עצמו וכו'.